

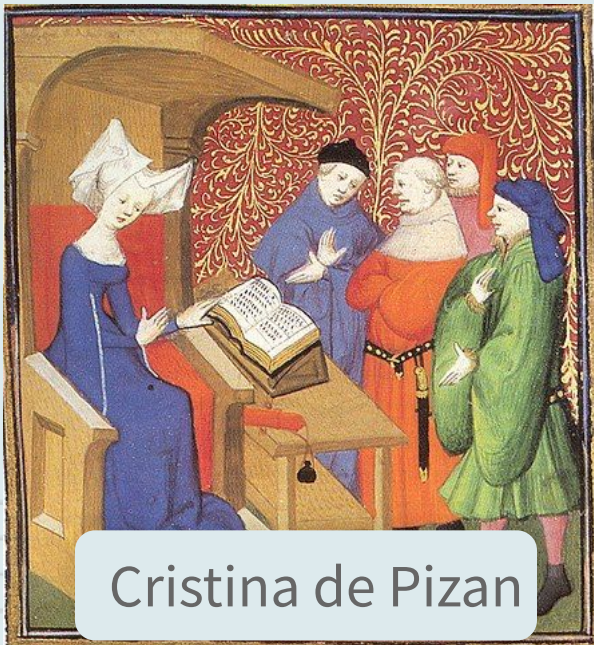

Educar-se en veu de dona

* * *

VI Congrés català de filosofia

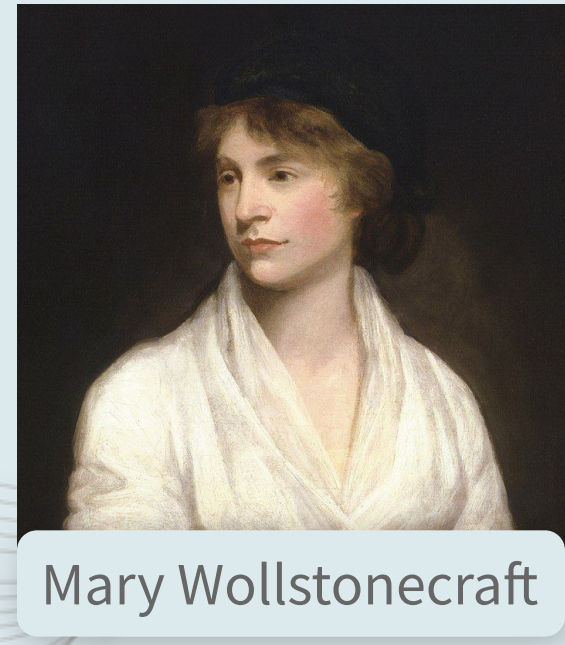
Manresa, 16 de juny de 2023

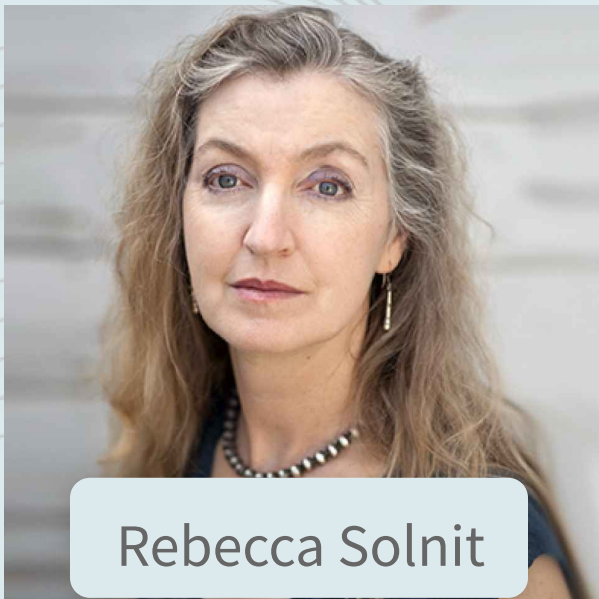
Cristina de Pizan

Olympe de Gouges

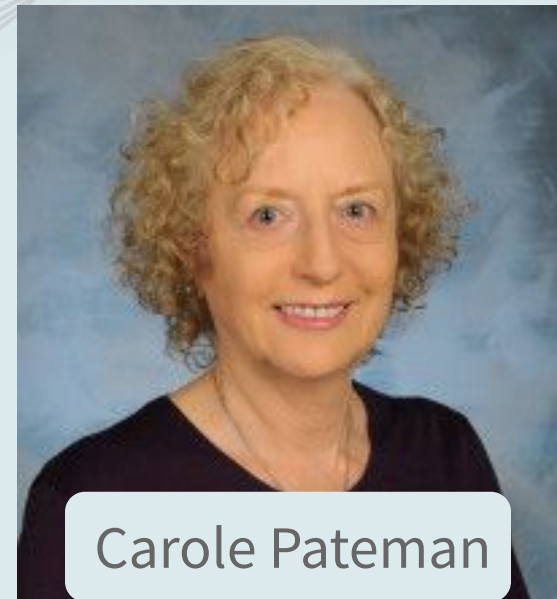
Mary Wollstonecraft

Rebecca Solnit

Judith Butler

Carole Pateman

* * * Cristina de Pizan * * *

CRISTINA DE PIZAN

LA CIUTAT DE LES DAMES

TRADUCCIÓ DE MERCÉ OTERO VIDAL
PRÒLEG DE VICTÒRIA CIRLOT

“Però digueu-me encara, si us plau, si Déu, que ha fet ploure sobre el sexe femení tants béns, ha volgut mai honorar-lo concedint a algunes dones una gran intel·ligència i un profund saber. La seva ment, ¿n’és capaç? Desitjo moltíssim conèixer la resposta, perquè els homes afirmen que les dones tenen unes capacitats intel·lectuals ben febles.

- Filla meva -em va respondre-, tot el que t’he dit fins ara et mostra que aquesta opinió és totalment contrària a la veritat, i per provar-t’ho més clarament et citaré alguns exemples. T’ho repeteixo, i no tinguis por del contrari, si hi hagués el costum d’enviar les nenes petites a l’escola i d’ensenyar-les metòdicament com es fa amb els nens, aprendrien i comprendrien les dificultats de totes les arts i de totes les ciències tan bé com ells. Ja n’han existit, de dones així, com t’he indicat fa un moment. A més, com que les dones tenen el cos més delicat que els homes, més feble i menys apte per a algunes tasques, tenen la intel·ligència més viva i més penetrant en allò que s’apliquen.”

De Pizan exposa el que s'anomena la **síndrome de la impostora**: educada amb fonts d'una tradició misògina, acaba dubtant de les seves capacitats intel·lectuals i considerant l'opinió àmpliament estesa de la ineptitud de les dones per al coneixement.

Heu tingut mai aquests pensaments? Considereu que encara perduren aquests prejudicis estereotipats vers les capacitats de raciocini de les dones?

*** Olympe de Gouges ***

BREVIARIS

Declaració dels drets de la dona i la ciutadana

i altres escrits

Olympe de Gouges

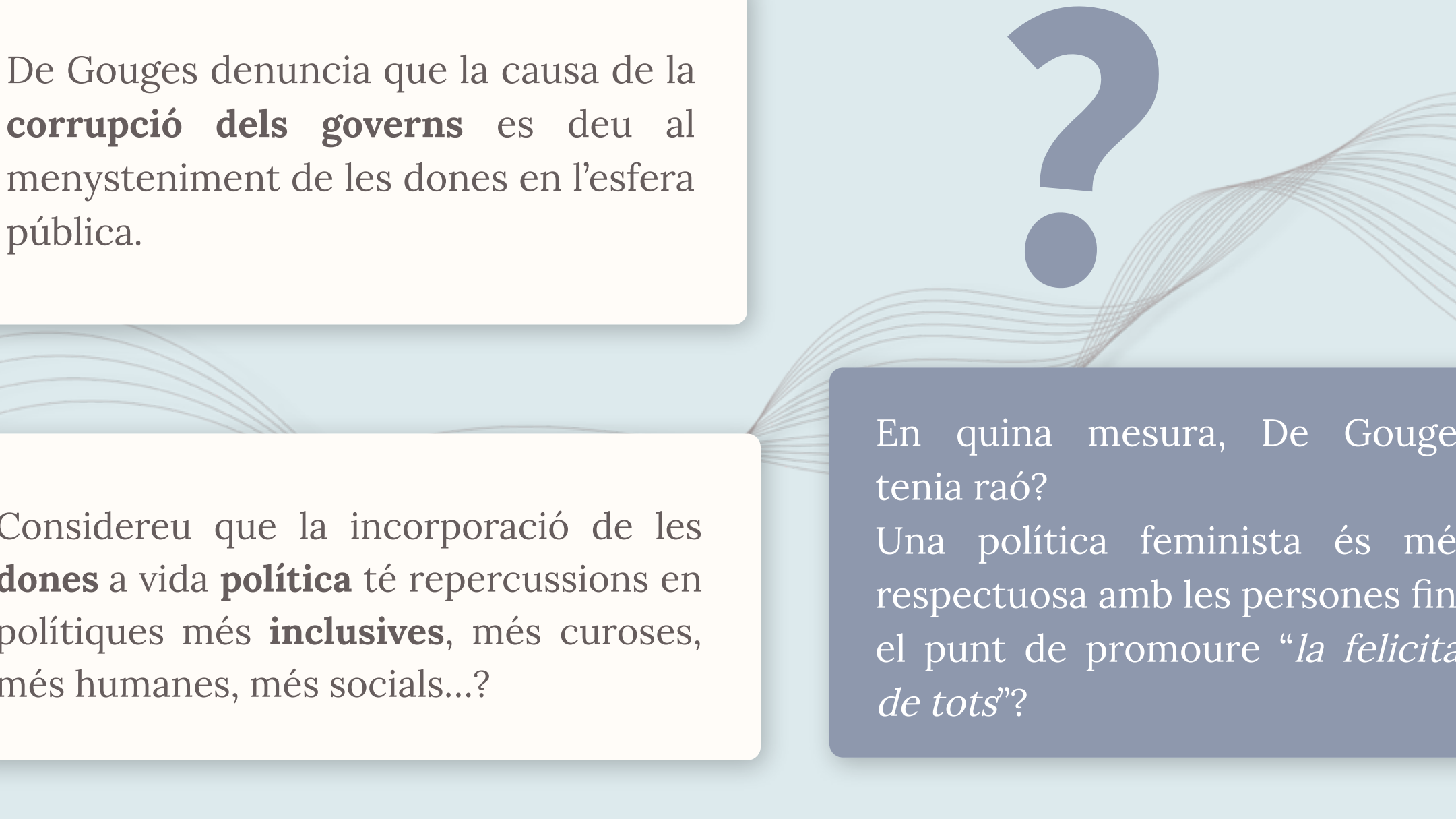

PUV

“Les mares, les filles, les germanes representants de la nació, demanen ser constituïdes en Assemblea nacional. En considerar que la ignorància, l’oblit i el menyspreu dels drets de la dona són les úniques causes dels mals públics i de la corrupció dels governs, han resolt exposar en una resolució solemne els drets naturals, inalienables i sagrats de la dona, a fi que aquesta declaració, constantment present per a tots els membres del cos social, els recorde en tot moment els seus drets i els seus deures, a fi que els actes del poder de les dones i els del poder dels homes puguin ser, en tot moment, comparats amb l’objectiu de qualsevol institució política, essent-ne més respectats, a fi que les reclamacions de les ciutadanes fonamentades des d’aquest moment en principis simples i indiscutibles, orienten sempre al sosteniment de la Constitució, dels bons costums i de la felicitat de tots”.

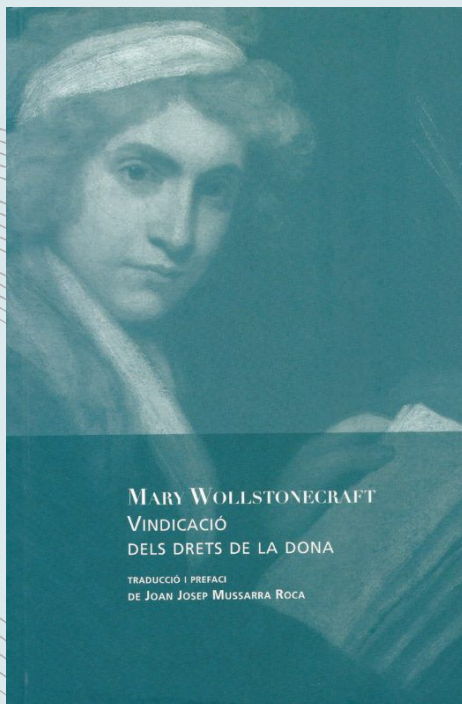
De Gouges denuncia que la causa de la **corrupció dels governs** es deu al menysteniment de les dones en l'esfera pública.

Considerem que la incorporació de les **dones** a vida **política** té repercussions en polítiques més **inclusives**, més curoses, més humanes, més socials...?

En quina mesura, De Gouges tenia raó?
Una política feminista és més respectuosa amb les persones fins el punt de promoure "*la felicitat de tots*"?

*** Mary Wollstonecraft ***

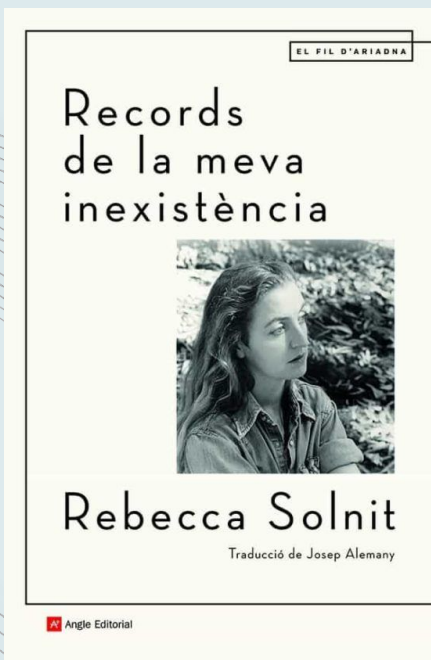
“He examinat diferents llibres a propòsit del tema de l’educació, i he observat amb paciència la conducta dels pares i l’administració de les escoles; però, amb quin resultat? Una profunda convicció que la negligència en l’educació de les del meu sexe és el principal motiu d’aquesta misèria que deploro; i que les dones, en particular, es tornen febles i desgraciades (...). La conducta i els costums de les dones, de fet, proven amb tota evidència que el seu intel·lecte no es troba en un estat saludable”.

Mary Wollstonecraft pensava que amb l'accés a l'educació, les dones aconseguirien la igualtat (com a bona Il·lustrada!).

Creieu que això avui ja és així? Avui que les dones reben (a Occident) la mateixa educació, ¿com és que no han aconseguit encara la igualtat plena en la societat?

* * * Rebecca Solnit * * *

“Una amiga em va regalar un escriptori poc després d’instal·lar-me al pis. Un escriptori petit de dona o un tocador, el mateix on encara escric ara. [...] Més o menys un any abans de regalar-me l’escriptori, un exnòvio havia clavat quinze punyalades a la meva amiga. Era la seva manera de castigar-la perquè l’havia deixat. Ella va estar a punt de morir dessagnada, li van fer transfusions d’urgència i va quedar amb el cos recobert de llargues cicatrius. [...] l’escriptori on estic asseguda me’l va regalar una dona a qui un home va intentar matar, i em sembla que ja és hora que expliqui el que per a mi va significar créixer en una societat on molta gent preferia que les persones com jo fossin mortes o callessin; també explicaré com vaig trobar una veu i com per fi va arribar el moment de fer-la servir –la veu que s’expressa millor quan sec tota sola a l’escriptori enraonant en silenci a través dels dits– per narrar les històries que fins llavors s’havien silenciats.”

Segons UN Women, una de cada tres dones ha patit algun tipus de violència sexual al llarg de la seva vida. La major part dels **agressors** són parelles, ex-parelles o homes dels entorns de les víctimes.

Davant aquesta xacra i les evidències, perquè encara hi ha tanta resistència a les polítiques d'igualtat? Per què la **violència contra les dones** és quelcom que no es vol veure ni admetre quan els números salten a la vista?

Rebecca Solnit troba en l'escriptura una forma de resistir i fer sentir la seva veu. Penseu que és quelcom que la uneix a d'altres dones escriptores o és una tria merament personal?

*** Judith Butler ***

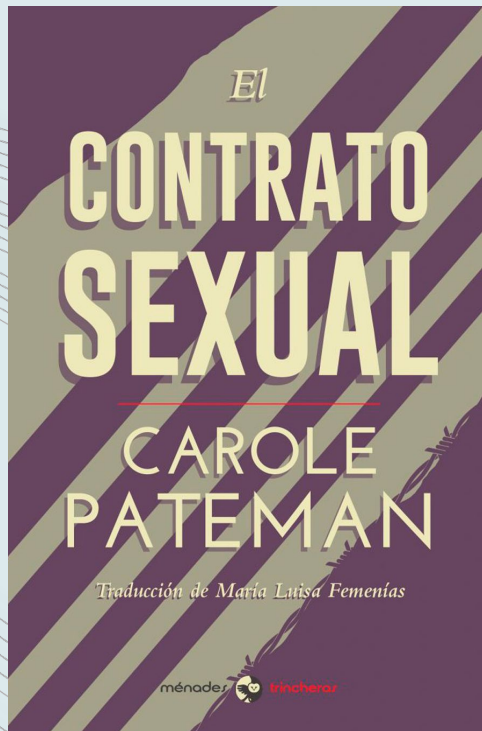
“La meva contratesi a la hipòtesi de l’estat natural és que cap cos no es pot mantenir tot sol i per si sol. El cos no és, i no ho ha estat mai, una entitat autosuficient, la qual cosa és, en canvi, un dels motius pels quals la metafísica de la substància –que concep el cos com una essència delimitada per fronteres clares– no ha estat mai un marc especialment adequat per entendre què és el cos; el cos donat a altres per persistir; el cos donat a unes altres mans abans que pugui utilitzar les pròpies. (...) Per molt interpersonal que pugui semblar aquesta relació, també està socialment organitzada en un sentit més ampli, en el sentit que remet a l’organització social de la vida.”

La incorporació del cos i de la interdependència que proposa Judith Butler obre un nou espai filosòfic?

La incorporació del cos i de la interdependència en el centre del pensament filosòfic, fins a quin punt revela un biaix de gènere en la tradició filosòfica?

*** Carole Pateman ***

"El contracte originari és un pacte sexual-social, però el relat del contracte sexual ha estat reprimit. Les versions usuals de la teoria del contracte social no expliquen la història completa i els teòrics contemporanis del contracte no assenyalen que hi manca la meitat de l'acord. La història del contracte sexual també tracta de la gènesi del dret polític i explica perquè és legítim l'exercici del dret, però la seva història és sobre el dret polític com a dret patriarcal o dret sexual: el poder que els homes exerceixen sobre les dones. La meitat de la història que manca relata com s'estableix una forma específicament moderna de patriarcat. La nova societat civil creada a través del contracte originari és un ordre social patriarcal."

En el relat del contracte originari que fan els contractualistes clàssics, on són les dones? I en el dels contemporanis?

Per què Pateman defensa que el contractualisme ha establert un patriarcat modern?

Explicaria això les contínues resistències que segueixen trobant les dones en tots els àmbits: familiar, social, laboral, polític, etcètera?

*** Seminari Filosofia i feminisme ***

Jordi Beltran
Maria Ramon Cubells
Concha Fernández
Julia Manzano
Núria Sara Miras
Emília Olivé
Marta Palacín
Joana Subirats
Núria Vives

Gràcies!